Aan	De woordvoerders wonen in de Tweede Kamer
Cc	Mevr. E. Boekholt-O'Sullivan, minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)
Datum	26 oktober 2026
Betreft	Commissiedebat Staat van de Volkshuisvesting 28 oktober 2026

VluchtelingenWerk Nederland
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
info@vluchtelingenwerk.nl
www.vluchtelingenwerk.nl

Geachte woordvoerders wonen,

Ten behoeve van het commissiedebat Staat van de Volkshuisvesting op woensdag 28 oktober geeft VluchtelingenWerk Nederland u graag het volgende mee.

Reactie bestuursakkoord alternatieve huisvesting
VluchtelingenWerk is verheugd dat Rijk, provincie, gemeenten en woningcorporaties de handen ineenslaan om op kortetermijnoplossingen te bieden voor de achterstand die gemeenten hebben bij het huisvesten van vluchtelingen met een verblijfsvergunning (statushouders). Hierdoor komen broodnodige asielopvangplekken vrij. En statushouders kunnen zo in (de buurt van) de gemeente waar zij aan zijn gekoppeld hun leven in Nederland starten: taallessen, school, werk, opleiding en het opbouwen van een sociaal netwerk binnen de lokale gemeenschap. De toezegging vanuit het Rijk dat zij, tezamen met provincies, de gemeenten en corporaties hierin zullen ondersteunen – zowel met kennis als financieel – is van groot belang om het bestuursakkoord ook daadwerkelijk te laten slagen. Met de VNG en Aedes vindt VluchtelingenWerk het belangrijk om in te zetten op initiatieven die gericht zijn op verschillende groepen (urgent) woningzoekenden; niet alleen statushouders, maar ook bijvoorbeeld jonge starters.

Van even groot belang is een zorgvuldige matching. Voorkomen moeten worden dat volwassenen en minderjarigen in een kwetsbare positie terechtkomen in een woonvorm die ongeschikt voor hen is. Goede matching versterkt het draagvlak en de sociale cohesie in de buurt en heef een positief effect op integratie in de lokale gemeenschap.

De uitdagingen rond de huisvesting van statushouders zijn groot. Het bestuursakkoord heeft alleen kans van slagen als het onderdeel is van een totaalpakket van structurele en duurzame oplossingen. Deze conclusie wordt ook getrokken door aanjaagteam Versnellingsaanpak Huisvesting Statushouders in het adviesrapport Van stoelendans naar woningkans. VluchtelingenWerk onderschrijft de hierin opgenomen samenhangende doorbraakaanpak langs de volgende zeven lijnen:

1. **Vergroot de sociale huurvoorraad substantieel** door middel van een structurele groei van betaalbare woningen, om te voorkomen dat statushouders en andere (urgent) woningzoekenden tegenover elkaar komen te staan.
2. **Realiseer 20.000 permanente (concept)woningen**; "Met gemiddeld ca. 60 woningen per gemeente kan de achterstand voor statushouders worden ingelopen én ontstaat extra ruimte voor aandachtsgroepen en regulier woningzoekenden."[1]
3. **Benut de bestaande woningvoorraad beter, maar ga daarbij uit van 'zo permanent mogelijk'**. Zet in op aanvullende alternatieve woonvormen zoals afgesproken in het bestuursakkoord, "mits zij onderdeel zijn van een route (doorstroom) naar duurzame extra huisvesting".[2]

1 Van stoelendans naar woningkans, p. 5.
2 Idem.

4. **Verschuif middelen van nood naar structureel**. Bundel regelingen en maak een deel van de hoge incidentele uitgaven voor noodopvang en tijdelijke huisvesting beschikbaar voor permanente opvang- en woonoplossingen.
5. **Breng opvang en huisvesting aan één bestuurlijke tafel en optimaliseer de *governance*,** waaronder de principes 'verdelen én toevoegen' en 'zo min mogelijk verhuizen = sneller verbinden'.[3]
6. **Zorg voor een stevig ontzorg- en interventiemechanisme.**
7. **Investeer vanaf dag één in begeleiding, voorzieningen en verbinding.** Bied statushouders snel perspectief op het gebied van taal, werk, onderwijs, zorg en deelname aan de lokale samenleving.

VluchtelingenWerk pleit ervoor om de adviezen van het aanjaagteam direct te betrekken bij de verdere uitvoering van het bestuursakkoord en hecht daarbij in het bijzonder aan de volgende punten:

- Realiseer dat statushouders binnen een redelijk termijn de stap kunnen zetten naar een permanente woning met een vast huurcontract.

- Maak alternatieve huisvesting beschikbaar voor alle (urgent) woningzoekenden inclusief statushouders.

- Formuleer minimale kwaliteitseisen voor alternatieve huisvesting om misstanden te voorkomen en te borgen dat woningzoekenden in een kwetsbare positie gehuisvest worden op een voor hen geschikte plek.[4]

Alternatieve huisvesting en het huisvestingsvereiste uit nieuwe nareisbeleid
Sinds de inwerkingtreding van de Wet invoering tweestatusstelsel en de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact op 12 juni 2026, moeten subsidiair beschermden voldoen aan drie cumulatieve voorwaarden voordat zij gezinshereniging kunnen aanvragen (wachttermijn van twee jaar, inkomenseis en huisvestingseis). Een referent (degene die gezinshereniging aanvraagt) voldoet aan het huisvestingsvereiste als er een huurovereenkomst, eigendomsakte van een koopwoning of een gebruikersovereenkomst kan worden overlegd. Uit de wet volgt dat ook het verblijf op een doorstroomlocatie wordt gezien als huisvesting.[5]

Op 1 juli jl. is de Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties (DSL-regeling) opgegaan in de doelgroepflexibele regeling (DFR). De voorwaarden zijn gelijk gebleven.[6] In de doelgroepflexibele regeling wordt de term 'doorstroomlocatie' niet meer gebruikt. In het net gesloten bestuurlijk akkoord worden huidige doorstroomlocaties en de verschillende varianten aan tijdelijke huisvesting aangeduid met de termen 'alternatieve huisvesting'. Deze worden weer onderverdeeld in zelfstandige en onzelfstandige alternatieve huisvesting.

Gezien het zwaarwegende belang voor vluchtelingen om zich te herenigen met hun gezinsleden mag er geen onduidelijkheid bestaan over wanneer en via welke vorm voldaan wordt aan het huisvestingsvereiste onder de nieuwe stringente wetgeving.

VluchtelingenWerk vraagt de minister expliciet te bevestigen dat het verblijf in alternatieve huisvesting, net als doorstroomlocaties, geldt als huisvesting onder het huisvestingsvereiste zoals opgenomen als voorwaarde voor het aanvragen van gezinshereniging door vluchtelingen met een subsidiaire beschermingsstatus.

3 Adviesrapport Van stoelendans naar woningkans, p. 22.

4 VluchtelingenWerk heeft kwaliteitsnormen opgesteld voor tijdelijke huisvesting. Zie voor meer informatie onze e-brochure Perspectief op Kwaliteit.

5 Artikel 29d, lid 2 onder c, VW, ingebracht n.a.v. aangenomen amendement van het lid Piri

6 Kabinet versimpelt geldstroom voor gemeentelijke opvang | Rijksoverheid.nl; zie ook vraag 5 in de bijbehorende Q&A: Q&A's over decentralisatie uitkering tijdelijk onderdak

Voorrang statushouders

In de Kamerbrief van 16 oktober jl. herhaalt de minister dat dit najaar het vervangende wetsvoorstel voor een verbod op voorrang statushouders in consultatie gaat. Wij brengen graag in herinnering dat het eerdere wetsvoorstel rondom het verbod op voorrang door de Raad van State in strijd is bevonden met artikel 1 van de Grondwet, en eerder dit jaar door de minister is ingetrokken. VluchtelingenWerk is blij over het gesloten bestuursakkoord, en is tegelijkertijd van mening dat de afspraken hierin geen tegenwicht bieden aan de negatieve effecten van het verbod op voorrang. Statushouders starten in een achterstandspositie op de woningmarkt, ongeacht de afspraken in het bestuursakkoord om 20% van de taakstelling te vullen met alternatieve huisvesting. Zoals ook het aanjaagteam Versnellingsaanpak Huisvesting Statushouders in het adviesrapport Van stoelendans naar woningkans stelt:

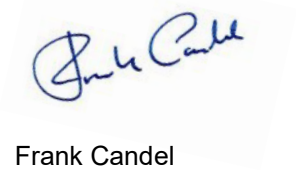
> *"Het slagen van het bestuursakkoord rond aanvullende woonvormen hangt af van de ruimte voor voorrang. Inperking maakt passend huisvesten juist moeilijker en stelt de huisvestingsopgave slechts uit. Het is dan ook nodig de voorrangsmogelijkheid te behouden en verder te verruimen. Dat is nodig om mensen passend te huisvesten en zo bijvoorbeeld te voorkomen dat alleenstaanden direct een gezinswoning krijgen. Voor het slagen van de extra inspanningen met 'aanvullende huisvesting' is een dubbele voorrangsmogelijkheid zelfs randvoorwaardelijk: eerst voor de tijdelijke woning en later voor een passende permanente woning. Ook extra inschrijfduur na tijdelijke huisvesting kan worden overwogen. In het bestuurlijk akkoord is nader onderzoek naar voorrangsmogelijkheden aangekondigd."*[7]

Het is hoog tijd dat de politieke en maatschappelijke discussie over woningtoewijzing niet langer wordt gereduceerd tot de vraag wie recht heeft op een schaarse woning. Steeds meer groepen doen – al dan niet met urgentie of wettelijke voorrang – een beroep op dezelfde betaalbare voorraad sociale huurwoningen, een voorraad die in de afgelopen jaren steeds verder is afgenomen.[8] De huisvesting van urgente groepen woningzoekenden is geen kwestie van verdringing, maar vraagt om structurele uitbreiding van de woningvoorraad.

VluchtelingenWerk Nederland pleit voor behoud van de mogelijkheid van gemeenten om voorrang te verlenen aan statushouders bij de toewijzing van een sociale huurwoning. Dan kunnen zij zo snel als mogelijk de asielopvang verlaten, perspectiefvol bouwen aan een nieuw bestaan in Nederland en meedoen aan de samenleving.

Wij hopen dat u onze inbreng kunt gebruiken in het debat. Voor vragen of een nadere toelichting zijn we uiteraard beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Frank Candel
Bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland

7 Van stoelendans naar woningkans, p. 19.

8 Zie tabel Van stoelendans naar woningkans, p. 9.